

Handelsoorlog

tussen VS en China kan Duitsland hard raken

De spanningen in de wereld lopen op door de aankondiging van invoerheffingen op staal en aluminium door Donald Trump en opnieuw de kritiek op de sterke Duitse export en automobielenindustrie. Na een hevige lobby in Washington kreeg Europa voorlopig een uitzonderingspositie en werd China de boeman. Dat neemt de vrees voor een kettingreactie niet weg.

Amerika is in de ogen van Trump het lachertje van de wereld. Neem Trump serieus, maar niet letterlijk, was de analyse in een eerder stadium over de ongepolijste Amerikaanse president. Europa besloot onder druk van bedreigingen van Trump te onderhandelen over de aangekondigde strafheffingen voor staal, aluminium en mogelijk zelfs Duitse auto's.

Het is nooit verstandig om onderhandelingen in te gaan met het mes op de keel. Maar de Europeanen boekten resultaat. Voorlopig. Inmiddels is duidelijk dat Trump zowel serieus als letterlijk genomen moet worden.

Nobelprijswinnaar Paul Krugman stelde in de *New York Times* dat Trump consistent is met zijn kritiek op de onevenwichtigheid in de wereldhandel. "Hij heeft tientallen jaren lang campagne gevoerd tegen landen die volgens hem Amerika pijn doen door te profiteren van onze relatief open markten." Trump wil als grootmacht andere landen zijn wil opleggen, te beginnen met China. Op Twitter nam Trump zelfs het woord handelsoorlog in de mond en dat beangstigt beleggers. Voor represailles vreest hij niet. "Handelsoorlogen zijn goed en gemakkelijk te winnen."

Natuurlijk waren de effecten meteen zichtbaar op de beurs toen Trump in de derde week van maart het pakket strafsancities aankondigde voor China. De Dow Jones sloot 724 punten lager. Dat is een waarschuwing van beleggers. Multinationals die voor hun productieketens afhankelijk zijn van China – Boeing, Caterpillar, Walmart – gingen in de verkoop.

Ook beursfondsen uit de Europese staalsector werden meteen minder waard toen Trump in maart dreigde met importtarieven op staal en aluminium. Duitse bedrijven zoals ThyssenKrupp, Salzgitter, Klöckner & Co, Dillinger Hütte, het Oostenrijkse Voestalpine en een reeks grote private staalbedrijven kunnen van verschillende kanten getroffen worden. Dat Europa en andere landen te elfder ure voorlopig een uitzonderingspositie is gegund, verandert dat niet.

STORTPLAATS EUROPA

Salzgitter-topman Jörg Fuhrmann zei: "We maken ons vooral zorgen over de mogelijke indirecte effecten van Amerikaanse handelsbeperkingen", verwijzend naar staal dat bedoeld was voor de VS maar door de eventuele tarieven in grote hoeveelheden in Europa terecht komt. "Europa dreigt de stortplaats van de wereld te worden", waarschuwde topman Wolfgang Eder

van Voestalpine, dat door de kwestie onder druk staat op de beurs.

Staalexporteurs uit China kunnen door de nieuwe tarieven minder goed concurreren op de Amerikaanse markt. Dit zal resulteren in het verleggen van de handel naar andere landen en een overaanbod op deze markten. Dit wordt door economen *trade diversion* genoemd. De VS heeft met de tarieven voor China voorlopig een bilateraal gevecht geopend. Maar het wordt onvermijdelijk een multilateraal probleem. De invoertarieven die de VS oplegt aan China dwingen de EU mogelijk tot eigen staal- en aluminiumheffingen om te voorkomen dat Aziatische metalen tegen bodemprijzen worden gedumpt in de EU. Hierdoor kunnen de productieketens in de wereld geraakt worden. Escalatie dreigt.

Het handelsoverschot dat Duitsland heeft met de VS zal mikpunt blijven van Trumps aanvallen. Duitsland en de Duitse beurs is een van de kwetsbare schakels. "Bijna geen enkel ander land wordt zo hard geraakt door een handelsoorlog als het exportgeoriënteerde Duitsland", waarschuwde strateeg Robert Halver van Baader Bank. "Duitsland zit vastgekleefd aan de wereldeconomie als een insect op vliegtape."

Het ondernemersvertrouwen in Duitsland is al geschaad, bleek uit de graadmeter van het Ifo-instituut dat in maar de stemming peilde onder ruim 7000 ondernemers. "De dreiging van protectionisme bederft de stemming in de Duitse economie", stelt Ifo-president Clemens Fuest in een toelichting. Het wantrouwen kan de investeringsbeslissingen van bestuurders